

KUTSESTANDARD

Koorijuht, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Koorijuht, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Koorijuhi töö on loominguiline, mis eeldab muusikalist ettevalmistust. Koorijuht on vokaalmuusika interpret, kelle tööülesanneteks on laulude õpetamine koorile ja esitamine kontserdil. Töö eesmärk on koori kunstiline juhtimine ning publikule kõrgetasemelise muusikaelamuse pakkumine. Koorijuhi töö on oma olemuselt pedagoogiline ning eeldab lisaks muusikalistele oskustele ka iseseisvat tööd kooriga ning metoodika ja psühholoogia tundmist.

Koorijuhi tööaeg on paindlik, töötatakse ka puhkepäevadel ja pühade ajal. Töötatakse üldjuhul siseruumides, kuid esinetakse ka väljas. Töövahendiks on noodimaterjal.

Koorijuhi kutsealal on viis kutset:

Koorijuht, tase 4 töötab dirigendi või abidirigendina.

Koorijuht, tase 5 töötab dirigendi või abidirigendina. Ta osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte.

Koorijuht, tase 6 töötab dirigendina oma koori või abidirigendina mahuka repertuaariga kõrgetasemelise kontsertkoori juures. Ta osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koorid osalevad aktiivselt kontserttegevuses. 6. taseme koorijuht koolitab vajadusel madalama taseme koorijuhte ja muusikaõpetajaid piirkonna tasandil.

Koorijuht, tase 7 on tunnustatud dirigent, kes juhatab ühendkoore laulupäevadel ja/või laulupidudel, üleriigilisel laulupeol või on liigijuht/kunstiline juht, juhatab muusikalisi projekte (kunstilise juhi töö laulupidudel, laulupäevadel, galakontsertidel). Ta võib olla ka koori hääleseadja ja koori vokaaltöö spetsialist. 7. taseme koorijuht osaleb oma koori(de)ga konkurssidel, festivalidel ja annab kontserte. Tema koori(de)l on aktiivne kontserttegevus. Ta viib läbi seminare, koolitusi mentorina, leiab koolituste läbiviimiseks vajaliku metoodika ning vajadusel koostab õppematerjale.

Koorijuht, tase 8 on professionaalse koorimuusika tippinterpret ja ekspert, rahvusvaheliselt tunnustatud dirigent, keda kutsutakse dirigendina ja/või koolitajana mainekatele rahvusvahelistele koorimuusika suursündmustele. Ta on kunstiline juht ja arvamuslimiter erinevatel rahvusvahelistel kõrgetasemelistel koorimuusikasündmustel, juhatab vokaal-sümfoonilisi suurvorme orkestriga.

A.2 Tööosad

Kohustuslikud tööosad

A.2.1 Repertuaari ettevalmistamine

A.2.2 Repertuaari omandamine ja harjutamine

A.2.3 Töö kooriga

A.2.4 Koori loominguiline juhtimine

Valitavad tööosad

A.2.5 Töö vokaaliga

A.2.6 Solfedžo õpetamine

A.2.7 Muusika loomine

A.2.8 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Üldjuhul on 6. taseme koorijuht muusikalise kutse- või kõrgharidusega spetsialist, kes on läbinud koorijuhtimislase(d) koolituse(d) ja arendanud oma kompetentse töö käigus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Dirigent, kooridirigent, koorijuht, abidirigent, koormeister
A.6 Tulevikuoskused
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab. Erialased digioskused.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Koorijuht, tase 6 kutse koosneb üldoskustest, kohustuslikest ja valitavatest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste (B.2) ja kohustuslike kompetentside B.3.1–B.3.4 tõendamine. Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.3.5–B.3.8.
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
Nõuded kutse taotlemisel 1. Muusikaline kutse- või kõrgharidus 2. Taotletava kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendus 3. Erialane töökogemus, sh osalemine oma koori(de)ga vabariiklikel või rahvusvahelistel konkurssidel või festivalidel (k.a laulupeo ettelaulmisel kategooria omistamine), aktiivne esinemistegevus (hooaja jooksul vähemalt kaks 20-minutilist erinevat vokaalmuusikalist tervikkava).
Nõuded kutse taastõendamisel 1. Sama taseme kehtiv või kõige rohkem kuus kuud tagasi kehtivuse kaotanud kutse 2. Töökogemus koorijuhina
Kutse andmise korraldus on reguleeritud koorijuhi kutsete kutse andmise korras.

B.2 Koorijuht, tase 6 üldoskused
Mõtlemisoskused 1. Osaleb erialaga seonduvates töötubades, meistrikursustel, täiendkoolitustel jms; analüüsib oma tööga seotud oskusi ning on teadlik arenguvajadustest. Hoiab end kursis oma erialal toimuvaga, külastab kontserte ja kultuurisündmusi. Vajadusel võtab eratunde oma ala meistritelt ning õpib lisapilli.
Enesejuhtimisoskused 2. Järgib oma töös kutsealaga seonduvaid õigusakte, sh autoriõiguse seadust ja isikuandmete kaitse määrust. 3. Täidab võetud kohustusi ja saavutab töö eesmärgi määratud aja jooksul; annab ratsionaalseid hinnanguid ja analüüsib tagasisidet ning võtab vastu asjakohaseid otsuseid, vastutab nende täitmise eest. 4. Hindab tööga kaasnevaid ohte ning võtab kasutusele abinõud nende maandamiseks, juhindudes ohutusnõuetest; järgib tööprotsessis ohutusnõuete täitmist ning vastutab nende täitmise eest; hoiab oma töökoha korras.
Lävimisoskused 5. Kasutab oma töös eesti keelt ja võõrkeelt tasemel B2 (lisa 1 – keelte oskustasemetete kirjeldused). 6. Esitab kirjalikud materjalid (nt taotlused, aruanded) struktureeritult ja loogiliselt. 7. Kasutab oma töös arvutiit iseseisva kasutaja tasemel (lisa 2 – digipädevuste enesehindamiskaala). 8. Kasutab oma töös erialast tarkvara. 9. Järgib esinemiskultuuri häid tavasid ja esinemistraditsioone; suhtleb kolleegidega vastavalt tunnustatud hea tava põhimõtetele ning juhindub oma töös koorijuhtide kutse-eeskast (lisa 3). 10. Loob kolleegidega head suhted ning on koostöövalmis. Hindab adekvaatselt suhtlemispartnerit ja -situatsiooni, valib asjakohase käitumis- ja väljendusviisi. Väljendab oma seisukohti hinnanguvabalt.

11. Reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt, lahendab konflikte. Talub pinget ja tuleb toime tagasilöökidega. Suhtub kriitikasse mõistvalt ja suudab sellest õppida.
12. On avatud koostööle, juhib meeskonnatööd, jagab teistega vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.3.1 Repertuaari ettevalmistamine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Valib hooaja repertuaari, koostab terviklikke eripalgelisi esinemiskavasid, lähtudes eesmärgist ning koorilauljate võimekusest. Vajadusel konsulteerib koorimuusika eksperdi või mentoriga.</p> <p>2. Analüüsib muusikalise materjali sisu ning valmistab ette noodimaterjali lähtuvalt vajadusest.</p>	
B.3.2 Repertuaari omandamine ja harjutamine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <p>1. Loeb ja analüüsib nooditeksti ning kujundab sellele toetudes oma muusikalise tõlgenduse.</p> <p>2. Planeerib iseseisva harjutamisprotsessi ja harjutab eesmärgipäraselt, lähtudes ajaressursist, repertuaari tehnilistest ja sisulistest vajadustest ning järgides ergonoomikat. Valib tööks kooriga sobiva/optimaalse meetoodika, arvestades repertuaari keerukust.</p> <p>3. Valmistub esinemiseks põhjalikult, lähtudes heast esinemiskultuurist ja kontserdi iseloomust. Tuleb toime esinemisega kaasneva psühholoogilise pingega ning suhtleb publikuga olukorrale vastavalt.</p> <p>4. Sõltuvalt repertuaarist harjutab orkestrisaatega kooriteoseid, vajadusel kasutab mentori abi.</p>	
B.3.3 Töö kooriga	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad</p> <p>1. Juhatab ja õpetab erineva raskusastmega laule ja/või suurvormide osi, kasutades mitmekülgset dirigeerimistehnikat laulude interpreteerimisel ning leides tehnilisi lahendusi keerukamatele taktimõõtudele ja agoogilistele muudatustele laulus. Loeb mitmerealist partituuri, analüüsib ning mõistab teose sisu ja kujundab sellest lähtuvalt oma interpretatsiooni. Tõlgendab muusikat isikupäraselt, kunstiliselt veenvalt ja helilooja soove arvestades. Valmistab ette erineva kavaga kontsertprogramme, lähtudes sündmuse eesmärgist. Kuulab ja analüüsib õpetatavate teoste erinevaid interpretatsioone oma lahenduse leidmiseks.</p> <p>2. Õpetab ulatuslikumaid ja komplitseeritumaid kooriteoseid, saatega teoseid ja/või suurvorme/ suurvormi osi, lähtudes kunstilistest eesmärkidest või õpetab koorile koormeistrina lihtsamaid suurvorme või nende osi, lähtudes partituuri nõudmistest ja kontsertkoori peadirigendi kunstilistest taotlustest. Musitseerib kooriga, interpreteerib muusikat heal kunstilisel tasemel. Töötab koori intonatsiooni, artikulatsiooni ja vokaaliga, lähtudes partituurist ja interpretatsioonilisest eesmärgist. Leiab meetoodika laulude õpetamiseks, lähtudes koori eripärasest ning muusika eesmärgist. Avab lauljatele teose tausta (ajastu jms), tutvustab teose autorit/autoreid ning vajadusel tõlgib ja selgitab teose teksti.</p> <p>3. Valib lauljaid koori vastavalt nende võimekusele ning koori eesmärkidele. Arendab lauljate vokaalseid võimeid läbi hääleseade vastavate harjutuste, kujundab kogu koori kõla ja ansambli, lähtudes koori kunstilisest eesmärgist. Arendab lauljate vokaalseid võimeid läbi nooditeksti, lähtudes repertuaari nõudlikkusest.</p>	
B.3.4 Koori loomingu juhtimine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad</p> <p>1. Kujundab koori hooaja ja kontsertprogrammid, valib mitmekülgse arendava repertuaari ja annab kontserte mitme erineva kontserdikavaga, lähtudes koori hooaja eesmärkidest. Õpetab koorile selgeks esinemiseks vajaliku repertuaari, juhatab tervikkava, lähtudes esinemise eesmärgist. Osaleb paikkondlikel, vabariiklikel ja rahvusvahelistel konkurssidel/festivalidel vastavalt kokkulepetele ja vajadustele. Valib konkursi või festivali vastavalt koori tasemele.</p> <p>2. Töötab vajadusel kunstilises toimekonnas maakondlikel laulupäevadel ja -pidudel, juhendab laulupeo maakondlikke eelproove. Osaleb laulupeo seminaridel ja omandab laulupeo repertuaari ning õpetab selle oma koorile nõutaval tasemel selgeks. Esitab enda juhutatava kooriga laulupeo repertuaari üldjuhtidele ettelaulmistel, kooriliikide laulupäevadel, paikkondlikel laulupäevadel jms, juhindudes laulupeo liigijuhtide esitatud nõuetest.</p>	

3. Võtab kooriga osa piirkondlikest ühislaulmistest ja kohalikust kultuurielust, esitades selleks vajalikku ja sobilikku repertuaari. Töötab välja koori tegevusstrateegia (sh majanduslik tegevus), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest. Koostab koostöös koori juhatusega koori hooaja tööplaani ning toetustegevused (proovigraafikud, laululaagrid, ühisproovid jne), lähtudes koori kunstilistest eesmärkidest. Komplekteerib koori, täiendades regulaarselt häälerühmi vajalike lauljatega.
4. Edendab kooriliikumist kohalikul tasandil: osaleb õpitubades ja nende korraldamisel või valdkonna seltside tegevuses (juhatus, muusikatoimkond jm), suurendades huvi koorimuusika vastu ja analüüsidest vajalikku teavet. Pakub välja idee õpitubadeks lähtuvalt kohaliku kooriliikumise vajadustest. Valmistab ette ürituse läbiviimise/ korralduse.

VALITAVAD KOMPETENTSID

Lisaks on võimalik tõendada valitavaid kompetentse B.3.5 - B.3.8

B.3.5 Töö vokaaliga	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Viib läbi erinevate häälerühmade hääleseadetunde, lähtudes repertuaarist ja selle vokaalsetest nõudmistest. Õpetab lauljate arendamiseks erinevaid hingamis- ja laulutehnikaid, lähtudes lauljate võimekuses. 2. Töötab laulja hingamistehnikaga ning algtasandil laulutehnika õpetamisega, lähtudes tema võimekusest. Analüüsi tulemusena leiab meetoodika ja võtted erinevate individuaalsete vokaalprobleemide lahendamiseks.	
B.3.6 Solfedžo õpetamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Õpetab lauljatele noodikirja (meetrum, rütm, võtmemärgid, helistikud jm) põhialuseid vastavalt õpetatavale repertuaarile. Koostab lauljatele jõukohaseid harjutusi noodist laulmiseks. Teeb jõukohaseid rütmi- ja meloodilisi diktaate. 2. Õpetab lauljaid tundma noodi-, astme-, ja/või tähtnimesid ja alteratsioonimärke. Tutvustab helistikke, intervalle, võtmeid ja akorde vastavalt õpetatavale repertuaarile.	
B.3.7 Muusika loomine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Kujundab keerukama faktuuriga seade kõikidele kooriliikidele. Kujundab muusikaliselt keerukamad ja komplitseeritumad seaded. Seab erinevatele kooriliikidele mitmesuguse raskusastmega muusikat. 2. Komponeerib erinevatele kooriliikidele isesuguse raskusastmega (ka komplitseerituma vormi ja faktuuriga) koorilaule, lähtudes kompositsiooni alustest. Loob koorilaule, mis on kõrge muusikalise ja sisulise kvaliteediga.	
B.3.8 Noodigraafika- ja muusikaprogrammide kasutamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Rakendab erinevaid muusika töötamise programme, lähtudes töö eesmärgist. Sisestab noote arvutiklaviatuuri või MIDI-süntesaatori abil, kasutades erinevaid noteerimisprogramme. 2. Salvestab arvutisse helifaile, lähtudes salvestuse eesmärgist. Konverteerib helifaile vastavalt töö eesmärgile ja vajadusele. Kasutab erinevate faktuuridega partituuride faile, lähtudes salvestuse eesmärgist.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-12012024-1.3/8k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Jürgenson, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Ksenija Grabova, Tallinna Muusika- ja Balletikool, Rahvusoper Estonia, Kalamaja Segakoor Lauri Breede, SA Tartu Rahvaülikool Varje Vürst, Eesti Koorijuhtide Liit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu

4. Kutsenõukogu otsuse number	31
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	12.01.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	11.01.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2652 Muusikud, lauljad ja heliloojad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	chorus master, choirmaster, conductor
Inglise keeles	Conductor, level 6
Soome keeles	kuoronjohtaja
Vene keeles	хоровой дирижёр
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala	
Lisa 3 Koorijuhtide kutse-eetika	